

Til medlemmerne af
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Dato: 02. december 2025
Enhed: Landbrugsstøtte & Økologi

Referat fra møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion den 5. november 2025

<p>Dato: 5. november 2025</p> <p>Varighed: 9:00-15:00</p> <p>Sted: Kolding, lokale Løvskoven</p>	<p>Kontaktudvalget: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV): Kathrine Marie Steffensen (F), Marianne Bisgaard (M) Landbrug & Fødevarer (L&F): Ditte Malling Helsted (M), Lars Holdensen (B) Økologisk Landsforening (ØL): Sybille Kyed (M), Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Mira Aggerdam Ba (M) Innovationscentret for Økologisk Landbrug (ICOEL): Birgit Ingvorsen (O) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (M)</p> <p>Repræsentanter fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø: Maria Kjær Elsner, Tine Pedersen, Monique Hes, Marie-Louise Risgaard, Lena Tinghuus</p> <p>Afbud:</p>								
<p>Vejledende tidsplan:</p> <table><tr><td>Kl. 9:00</td><td>Ankomst og morgenmad</td></tr><tr><td>Kl. 9:30</td><td>Mødet starter</td></tr><tr><td>Kl. 12:00</td><td>Frokost</td></tr><tr><td>Kl. 15:00</td><td>Mødet slutter</td></tr></table> <p>Forkortelser: ØFO (Økologiforordningen), MST (Miljøstyrelsen), FVST (Fødevarestyrelsen), OESK (Økologiskema), OXS (OrganicXseeds), OXL (OrganicXlivestock), KC (Kontaktcenteret, SGAV)</p>		Kl. 9:00	Ankomst og morgenmad	Kl. 9:30	Mødet starter	Kl. 12:00	Frokost	Kl. 15:00	Mødet slutter
Kl. 9:00	Ankomst og morgenmad								
Kl. 9:30	Mødet starter								
Kl. 12:00	Frokost								
Kl. 15:00	Mødet slutter								
<p>Emne: Kontaktudvalget rådgiver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologicertificerede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.</p>									

Dagsorden	Sagsfremstilling og bilag
1. Godkendelse af dagsorden	Godkendt
2. Godkendelse af referat fra sidste møde	Godkendt Baggrundsinfo om kyllingeundersøgelse er sendt ud den 17. november 2025.
3. Opfølgning fra sidste møde	Liste over økologiovertrædelser, som også er en konditionalitetsovertrædelse SGAV oplyser at listen ikke er klar, men den er ikke glemt. Udvalgt info om KO fremgår desuden af varslingsbrevet. Det blev aftalt at SGAV sender varslingsbrevet til KU-medlemmerne sammen med dette referat. Mangantildeling SGAV er ikke helt i mål med et svar herpå. Notatet ligger fortsat til afklaring.
4. Meddelelser fra SGAV Augustenborg	<p>➤ Personalesituationen Kathrine Steffensen og Monique Hes var med til KU-møde for første gang. Kathrine er kontorchef for enheden Landbrugsstøtte og Økologi i Augustenborg. Monique er teamleder for Team Økologi & Investeringer i enheden Bæredygtig Landbrugsproduktion i København.</p> <p>Afskedigelsesrunde og organisationsændringer I forbindelse med afskedigelsesrunden, hvor der blev afskediget 129 medarbejdere i SGAV, herunder 12 ledere, er der sket en større organisationsændring. En af ændringerne er, at Regional kontrol nu er lagt sammen med Overvågning i området NOVANA og kontrol. Enheden Jordbrugskontrol er nedlagt. Team Økologi og Team LDP (tidl. Projekttilskud) er blevet lagt sammen med det tidligere Arealtilskud og sammen indgår de i den ny enhed som hedder Landbrugsstøtte & Økologi.</p> <p>Inden for kontrollen er ca. 20 kontrollører blevet afskediget, heraf varetog de 12 også økologikontrol. Yderligere 10 kontrollører er flyttet til Jordfordeling, hvoraf de syv var økologikontrollører. Besparelsen har udløst, at der skal findes 8.300 timer i økologikontrollen. I Team Økologi er tre medarbejdere blevet afskediget. Fokus i den nye enhed Landbrugsstøtte & Økologi er, at finde synergier på tværs, så de mange teams i enheden kan hjælpe hinanden. Team Økologi vil fortsat have fokus på drift og forventer at se på hvordan opgaverne kan effektiviseres yderligere, alternativt undlade at lave enkelte opgaver.</p> <p>Samarbejdet med regelenheden (Team Økologi & Investeringer i enheden Bæredygtig Landbrugsproduktion) fortsætter som hidtil. Der er ingen umiddelbar risiko for forsinkelser, da Team Økologi & Investeringer er uberørt af afskedigelsesrunden.</p> <p>Personaleændringer På personaleområdet går Maria på barsel, og Tine Pedersen er konstitueret teamleder fra 1. december 2025.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sagsbehandling – status og resultater<ul style="list-style-type: none"> ○ Fokus på drift har haft positiv effekt og Team Økologi er langt foran det forventede. Teamet blev færdig med 2024-sager for en måned siden og er godt i gang med 2025-sagerne. ○ OXS-OXL kører som planlagt med fortsat kort sagsbehandlingstid. ○ Nyansøgere sendes kun til kontrol i indeværende år, hvis det haster. Dette for at hjælpe kontrollen med at nå i mål med de årlige kontroller. ○ Team Økologi anmoder om, at indmelding af producentskifter sker i så god tid som muligt. ➤ Ønske fra Erhvervet vedr. Kontrolstatistik<p>Hovedtræk må gerne sendes snart. SGAV oplyser at detaljeret overblik kommer, når udtrækket er kvalitetssikret, men at det er muligt at dele en overordnet status baseret på ikke-kvalitetssikret rådata fra 2024-kontrollen allerede nu. <u>Data sendes ud sammen med dette referat.</u></p> ➤ Status på projektet ”Indskærpelser i døren”<p>Projektet ”Indskærpelser i døren” er nu klar til at blive testet og afprøvet, før det træder i kraft 1. januar 2026. Formålet med projektet er at strømline og forbedre processen omkring udstedelse af indskærpelser til økologer, så det skaber gevinst for alle parter – både for økologerne og SGAV.</p><p>Det blev efterspurgt om indskærpelser kan gives mundtligt? Hertil oplyste SGAV, at kontrolløren vil vurdere, om der er behov for en høring eller en ren indskærpelse, efter at have gennemgået økologens historik. Der findes mange overtrædelser, og det kan være nødvendigt at tjekke, om der er gentagelser. Økologen modtager herefter en kontrolrapport, hvor indskærpelsen er vedlagt. Der gives ikke klagevejledning på indskærpelser, og det forventes, at antallet af indskærpelser vil være så højt, at ændringen til ”Indskærpelser i døren” bliver tydeligt mærkbar.</p><p>SGAV oplyser, at der ikke umiddelbart er planer om at revurdere bagatelgrænserne.</p><p>LH (L&F) mener, at en mundtlig høring ville være en fordel, da økologen så på forhånd ved, hvad der kommer. BI supplerede med at når landbruger ikke kan klage over en indskærpelse, så er det svært at komme med sit syn på sagen. MBI svarede hertil, at kontrollørerne altid har pligt til at skrive bemærkninger til kontrollen i kontrolrapporten. F.eks. ”I forbindelse med kontrollen oplyste du, at...”</p><p>SGAV oplyste, at kommunikationen om projektet er endnu ikke fastlagt. Det drøftes, om oplysningerne skal medtages i varslingsbrevet, sendes ud via nyhedsbrev eller ligge som bilag til vejledningen. Uanset hvordan det kommunikeres, er det vigtigt, at alle berørte parter er klar over de nye procedurer.</p><p>Udvalget kvitterede med, at projektet er et godt initiativ, og det vil være spændende at følge, hvordan det fungerer i praksis, når det bliver sat i gang.</p>
--	--

<p>5. Meddelelser fra SGAV København</p>	<p>➤ Opsummering af drøftelsen om økologibekendtgørelsen og ændrede græsningskrav til kalve</p> <p>Under mødet blev der drøftet forslag om ændrede græsningskrav til kalve i økologibekendtgørelsen, med særligt fokus på udfordringerne med kalvedødelighed i forbindelse med afgræsning. SGAV oplyste, at reglerne ikke skal ændres, men at der i stedet bør ske en praksisændring i kontrollen, så der er plads til faglig vurdering af, hvornår kalve skal være på stald på grund af vejrforhold eller andre relevante faktorer.</p> <p>ICOEL kan konstatere kalvedødelighed, men kan ikke entydigt konkludere, at der er en direkte sammenhæng med græsningskravene. Derfor skal der arbejdes med managementløsninger, da græsning er vigtig for den økologiske profil. Det er afgørende, at landmanden har mulighed for at sætte kalve på stald, når det fagligt vurderes nødvendigt – f.eks. når kalve fylder 4 måneder i august, og vejrforholdene ikke tillader afgræsning.</p> <p>Der var enighed om, at en ændring af reglerne ikke er nødvendig. I stedet skal baggrunden for problemstillingen undersøges nærmere, da der ikke foreligger en entydig konklusion. Det er vigtigt, at der bevares plads til faglighed, så der kan træffes faglige beslutninger ud fra de konkrete årsager i den enkelte situation.</p>
<p>6. Meddelelser fra økologikontrollen</p>	<p>Arealsæsonen er i fuld gang, så der køres ikke meget økologi lige nu.</p>
<p>7. Punkt fra AUG</p>	<p>Administrativ kontrol og risikofokuseret fysisk kontrol (slides fra mødet er vedhæftet dette referat)</p> <p>➤ Opsummering af diskussionen om udfordringer og løsningsforslag vedrørende administrativ økologikontrol (AAK) og digitalisering</p> <p>Under mødet blev der drøftet en række udfordringer og bekymringer i forbindelse med den nye proces for økologikontrol, særligt i forhold til de mindre bedrifter, som ofte ikke har en rådgiver og i stedet henvender sig direkte til Kontaktcenteret (KC) for hjælp. Dette kan lægge et ekstra pres på KC, især hvis det er de samme bedrifter, der ikke indsender OESK til tiden. En yderligere komplikation er, at konsulenterne ikke altid har adgang til økologens CPR-nummer, hvilket helt generelt kan gøre det vanskeligt at udfylde VIRK-blanketter korrekt.</p> <p>Udfordringer med digitale værktøjer og samkørsel</p> <p>Konsulenterne bruger i dag elektroniske besætningslister og markplaner, men det er endnu ikke afklaret, hvordan disse kan samkøres med virk.dk. SGAV vil undersøge, om det er muligt at trække data fra andre systemer for at lette processen. Flere medlemmer gav udtryk for tvivl om, hvorvidt den forventede tidsramme på 1½ time pr. konsulent er realistisk, medmindre alle bilag er struktureret og konsulenterne har forberedt sig grundigt på forhånd. SK påpeger, at det kan være nødvendigt at rekvirere bilag via en revisor, hvilket kan medføre ekstra tid og omkostninger. KS fremhæver, at tiden spares ved den fysiske kontrol, hvilket skal afvejes mod den forberedende tid.</p>

Bekymringer for økologernes oplevelse

LH understreger, at det er vigtigt, at processen ikke bliver for besværlig for økologerne, og at der kan blive behov for telefoniske rykkere og vejledning, især da de mindre bedrifter ofte ikke arbejder med disse opgaver i normal arbejdstid. Der blev foreslået udvidet telefontid, så økologerne kan få den nødvendige vejledning. Der er også en bekymring for, at der kan opstå ekstra administrative overtrædelser, hvis processen bliver for kompleks. BE opfordrer til, at der sættes ind med direkte kontakt via video eller telefon for at lette kommunikationen.

MBI påpeger, at konsulenterne bruger meget tid på at hjælpe økologerne, og at der er behov for at tilrettelægge tiden mere effektivt. BI fremhæver, at virk.dk kan opleves som en gene, da økologerne ofte har svært ved at finde deres breve, som kommer fra flere forskellige steder. Dette problem deler konsulenterne også. Der blev foreslået at bruge sms'er eller mails som påmindelser, så økologerne husker at indsende det nødvendige materiale.

Tekniske udfordringer og bilagsindsamling

Der er også tekniske udfordringer med at hente data fra programmer som CropManager, som mange økologer bruger som planteløgbog. Det skal undersøges, om virk.dk kan hente data direkte fra disse systemer, så økologerne ikke selv skal downloade og indsende filer. SK spørger, om overførslen kan ske automatisk fra CropManager til virk.dk? SGAV undersøger, om det er en mulighed og i så fald hvilken form for yderligere IT-understøttelse, det vil kræve.

Der blev drøftet, hvilke bilag der skal indsendes, og det blev besluttet, at indkøb af udsæd og frø samt bilag på indkøb af gødning skal indgå, mens gødningsregnskaber kan findes andre steder og derfor ikke er nødvendige. KC skal klædes godt på, særligt i starten.

Obs vedr. dyrevelfærd

Der er en bekymring for at flytte bedrifter med husdyr til AAK, da det kan medføre manglende opfølgning på dyrevelfærd.

Der er enighed om, at det er vigtigt, at AAK-tiltaget evalueres løbende.

Spørgsmål til videre drøftelse:

- Skal der udarbejdes konkrete vejledninger for, hvordan konsulenter og økologer håndterer virk.dk? SGAV svarer Ja.
- Skal der udvikles automatiske påmindelser (sms/mail) til økologer om indsendelse af bilag? SGAV svarer Ja.

- **Opsummering af diskussionen om risikofokuseret kontrol**
Under mødet blev der drøftet, hvordan risikofokuseret kontrol bedst kan tilrettelægges inden for økologikontrollen, med særligt fokus på sædskifte, markbesigtigelse, gødning og dyrebedrifter.

Sædskifte

BI påpeger, at kontrollen primært tjekker, om indberetningen er korrekt, men at der er udfordringer med GKEA (Gødnings- og Harmoniregistret), da arealkontrollen ikke fuldt ud dækker økologireglerne. LH spørger, om det overhovedet bør registreres som en overtrædelse, og om det er acceptabelt at løbe en vis risiko her. MBI præciserer, at det afhænger af kontroltidspunktet – hvis

kontrolløren er der på det rette tidspunkt, vil det blive tjekket. Hvis der er tvivl, drøftes det og følges op næste år.
Der er ikke store indvendinger til at fokusere på de faktiske forhold, men det er vigtigt at være opmærksom på økologisk statistik. Overtrædelser kan ikke blot "overses", men kontrollen skal ikke nødvendigvis se på fællesskemaet, hvis det kan undgås. SK understreger, at det afgørende er, om en eventuel overtrædelse har betydning for, om produkter kan sælges med forkert status.

Markbesigtigelse

Der var enighed om, at nye marker med skel og marker med dyr skal besigtiges. SK påpeger, at husdyrbedrifter kræver mere opmærksomhed, og at der derfor forventes at blive set på flere marker i disse tilfælde.

Gødning

BI rejser spørgsmålet om, hvorvidt dokumentation for gødningsoverførsler stadig skal være et krav, og om gødningsplanen og gødningsregnskabet er tilstrækkelige til at kunne kontrollere dette. Det fremgår formentlig også af planteløgbogen (som også kan være MarkOnline). MBI pointerer, at kontrolgrundlaget for gødning afhænger af kontroltidspunktet. Hvis der skal indsendes materiale på forhånd, skal gødningsregnskabet indgå.

LH ønsker at tænke videre og høre andre om mulige besparelser, mens SK foreslår at SGAV gennemgår tjeklisten og kontrolinstruksen for at se, om noget kan strømlines eller fjernes.

Husdyrbedrifter

Maria spørger, om noget på husdyrbedrifter kan skæres væk? BI og SK understreger, at dyrevelfærd skal have høj prioritet. LH pointerer, at det er vigtigt at se dyrene, især hvis der er salg fra bedriften. Det foreslås, at man kan nøjes med at se nogle dyr, hvis der ikke er tidligere overtrædelser, eller at man prioriterer dyrene frem for markerne.

Væksthuse

Der endte med at være bred enighed om, at væksthuse med salg ikke umiddelbart vurderes til at udgøre et problem i forhold til salg og kontrol.

Opfølgning og næste skridt

- **Drøftelse:**
  - Tjekliste og kontrolinstruks gennemgås for mulige reduktioner.
  - Erhvervet undersøger alternative besparelsesforslag.
- **Prioritering:**
  - Klare retningslinjer for, hvornår dyr/marker skal besigtiges.
  - Opfølgning på gødningskrav og dokumentation.

Spørgsmål til videre drøftelse:

- Skal der udarbejdes en revideret tjekliste for risikofokuseret kontrol?
- Hvordan håndteres bekymringen om AAK og husdyrbedrifter?
- Er der behov for yderligere afklaring af gødningskrav?

	<p>Forslag fra L&F om delvis fysisk kontrol på bedrifter uden overtrædelser i en årrække tages med videre af SGAV.</p> <p>Det blev aftalt at SGAV indkalder til teamsmøde om senest to uger med LH, BI og SK. Mødet blev afholdt den 17. november 2025.</p>
Frokost	
8. Punkt fra ICOEL	<p>➤ Afklaring om anvendelse af calciumklorid til forebyggelse af mælkefeber På mødet blev der drøftet, hvordan ændringen i bilag 3 til ØFO fra juni 2025 skal fortolkes, specielt i forhold til brugen af calciumklorid som fodertilsætningsstof til forebyggelse af mælkefeber. Der er uenighed om, hvorvidt ændringen er en lempelse eller en præcisering af reglerne. Tolkning af ændringen BI opfatter ændringen som en lempelse, da der tidligere stod, at calciumklorid kun måtte anvendes selektivt på enkelt dyr, mens der nu står, at det må bruges i en begrænset periode – uden specifikation om enkelt dyr. Dette tolkes som en udvidelse af muligheden for at bruge stoffet systematisk og forebyggende på flere dyr. Monique modsiger denne fortolkning og udtrykker, at ØFO-ændringen snarere er en præcisering end en lempelse. FVST (Fødevarestyrelsen) er blevet spurgt om, hvorvidt calciumklorid bruges generelt og systematisk, men SGAV har endnu ikke modtaget svar. BIIN fastholder, at det gør man i praksis og er uforstående overfor, at ændringen ikke anses for en lempelse, da den åbner for en mere fleksibel anvendelse. Det blev aftalt at Monique svarer BI direkte, når der er svar fra FVST.</p> <p>➤ Praksis for overførsel af økologioplysninger til CHR – betydning for selskabsdyr Det blev drøftet, hvordan overførsel af økologioplysninger fra OESK til CHR håndteres, og hvilken betydning det har for selskabsdyr og økologistatus. Hvilke oplysninger overføres? SGAV overfører udelukkende oplysninger om økologiske dyr. Det betyder, at ikke-økologiske dyr ikke overføres automatisk – dette skal landmanden selv sørge for. Husdyr til eget brug og selskabsdyr berøres ikke af denne overførsel. Hvad sker der, hvis en besætning falder ud af OESK? Overførslen sker via natlig kørsel. Hvis en besætning falder ud af OESK ved en fejl, forsvinder oplysningerne om dyrene i CHR. Dette opdages ikke automatisk, hvilket kan medføre problemer med økologistatus, hvis dyrene fortsat markedsføres som økologiske. Det er derfor vigtigt, at fejlmelde problemet, men det er svært at opdage og dokumentere fejl, da landbruger og konsulenter ikke umiddelbart kan se, hvad der mangler. Selskabsdyr udgør ikke et problem, men fejl på ”rigtige” husdyrbedrifter kan være alvorlige. FVST modtager data fra SGAV, og hvis dyrene ikke er indberettet korrekt, er de registreret som ikke-økologiske. Dette kan skabe bøvler i forhold til økologistatus, men det er svært at fejlmelde noget, man ikke kan se, og svært at dokumentere, hvad der kunne være problemet. SGAV understreger, at hvis denne situation opleves, så er det vigtigt at SGAV får oplysninger om det <u>konkrete skema</u>. På den måde er der større chance for at kunne backtrace og lokalisere fejlen. SGAV</p>

	<p>medgiver at det er meget frustrerende for alle parter, at dyrene forsvinder.</p> <p>➤ Afgræsningsareal til malkegeder – kravene og udfordringer Det blev drøftet, hvilke krav der gælder for afgræsningsarealer til malkegeder, og hvordan disse adskiller sig fra reglerne for malkekvæg og får.</p> <p>Nuværende regler og manglende præcision BI påpeger, at der findes præcise regler for afgræsning af malkekvæg, men at tilsvarende regler mangler for geder. SGAV bekræfter, at der er krav om, at arealerne ikke må være nedbidte og optrådte, men at der ikke er fastsat et minimum antal hektar pr. dyr. Der er heller ikke konstateret overtrædelser af dette forhold hos besætninger med får eller geder.</p> <p>SGAV nævner, at 0,1 ha pr. ko kun er en tommelfingerregel, som kontrollørerne bruger til at vurdere, om arealet er tilstrækkeligt. Da der kun er få gedebedrifter i Danmark, kan det være tilstrækkeligt at uddybe retningslinjerne i instruksen, så der er mere fokus på får og geder og deres specifikke behov for afgræsning og areal.</p> <p>Særlige udfordringer for geder LH (Landbrug & Fødevarer) påpeger, at tyskerne har langt flere geder, og at det er tydeligt, at geders behov og adfærd adskiller sig markant fra får og køer. Geder er mere udfordrende, og græskvalitet betyder ikke det samme for dem. SGAV foreslår, at man foretager kontrol med besætninger med malkegeder i græsningssæsonen, for at sikre, at de får tilstrækkelig adgang til udearealer.</p>
9. Punkt fra L&F	<p>➤ Status på afgræsningskontroller – hvordan afgøres sagerne? Det blev drøftet, hvordan de seneste afgræsningssager er blevet afgjort, og hvordan økologer bedst forholder sig til de nuværende regler. Der er fortsat behov for at præcisere retningslinjer for gråzoner, da både landmænd og rådgivere oplever usikkerhed.</p> <p>Aktuel sagsstatus og afgørelser Maria (SGAV) oplyser, at der er modtaget 14 sager (reelt 13 da denne ene sag er et frafald), der vedrører græsning. Sagerne omfatter blandt andet dyr inde, ungdyr og kalve, primært fra maj–juni. Af disse er 7–8 sager afgjort. Et centralt kriterium er, at hvis dyr holdes inde mere end 5 timer midt på dagen, anses det for ikke at svare til at ”have adgang til græsning”. Det understreges, at SGAV ikke må rådgive, men kan vejlede om, at reglerne skal overholdes. Landmændene efterspørger dog ofte mere konkret vejledning, end der kan gives.</p> <p>Udfordringer med græsningstimer og praksis LH (L& F) spørger, om det er tilstrækkeligt, at dyr er ude 8 timer i alt, men fordelt i portioner, så det passer med malkningstimer. Tidligere var kravet 6 timer pr. dag, men nu er der permanent adgang til græsning. Dette skaber frustration, da det er nemmere at forholde sig til konkrete timetal. LH påpeger, at andre lande opererer med timetal, men at det i Danmark vurderes at være i strid med ØFO. L&F har foreslået til EU at der sættes timer på i ØFO.</p> <p>Maria (SGAV) nævner, at der arbejdes på at inkludere eksempler i vejledningen, specifikt for robotbesætninger. Kun to sager handler om selve græsningsstrategien, og de fleste bedrifter har rykket sig i en positiv retning.</p>

	<p>Generel overholdelse og udvikling MBI (SGAV) vurderer, at reglerne i praksis er blevet lempet: Hvis døren er åben, anses reglerne principielt for overholdt. Selvom staldtyperne varierer meget, har de fleste indrettet deres drift, så det passer, og det går overordnet godt. LH nævner, at det er et stort EU-tema, da andre lande som Tyskland, Østrig og Italien har forskellige tilgange – nogle med konkrete timetal. Maria understreger, at der kun i sjældne tilfælde er mangel på vilje til at overholde græsningskrav. Økologerne prøver grænser af, men management kan tilpasses, og det bliver bedre år for år. Den overordnede opfattelse fra kontrollen og sagsbehandlingen er, at økologerne gør det fint.</p> <p>Særlige omstændigheder: Ulveangreb LH spørger, om ulveangreb på kvier er en gyldig grund til at holde dem inde. SGAV oplyser, at begrundet frygt anses for en gyldig årsag til at holde dyr på stald. Det skal noteres i husdyrlogbogen, og der skal være en løsningsorienteret tilgang, f.eks. opsætning af hegn eller indkøb af pionerhund. Dette er allerede meddelt kontrollørerne og vil blive tilføjet økologivejledningen ved næste gennemgang.</p> <p>➤ Slagtekyllingers adgang til udearealer – forslag fra L&F, ØL og ICOEL På mødet blev det drøftet, hvornår slagtekyllinger bør have adgang til udearealer. Erhvervet er enige om, at kyllingerne som udgangspunkt skal have adgang fra de er 30–35 dage gamle, afhængigt af deres fysiske tilstand, befjering og vejrforhold. Hvis kyllingerne holdes inde på grund af dårligt vejr, skal dette noteres i logbogen med angivelse af årsag og dato. Denne praksis minder om tidligere retningslinjer.</p> <p>Begrundelse for 30–35 dage LH (Landbrug & Fødevarer) begrundet forslaget med, at kyllingerne her nærmer sig fuld befjering. En dyrlægeudtalelse understøtter, at det er en fysiologisk begrundelse, og at der er en sikkerhedsbuffer i aldersgrænsen – tilsvarende 6–7 uger for levekylninger. Det er svært at finde fjerkrælinjer, der er hurtigt befjerede, og valget af linjer er begrænset. I sommerhalvåret og ved lunt vejr er det mindre problematisk at overholde reglen. SGAV påpeger, at reglerne kræver adgang til udearealer og mindst 1/3 af kyllingernes liv. Med 30–35 dage lægger man sig på en minimumsimplementering og ikke på “så meget som muligt”. LH håbede oprindeligt på 30 dage, men ICOEL modsiger dette med henvisning til forhøjet risiko ved 30 dage. Ved slagting efter 56 dage overholdes kravet om 1/3 af livet. Slagtedagen kan derfor være afgørende for, hvornår kyllingerne skal ud. Det handler udelukkende om forsigtighed i forhold til dyrevelfærd og ikke om deling af arealer. L&F understreger, at det er en udfordret sektor at producere slagtekyllinger i Danmark, ikke mindst på grund af mangel på harmoniserede krav om tilvækst.</p>
10. Meddelelser fra erhvervet	➤ Økologikongres den 18-19 november. Der er stadig plads.
11. Eventuelt	Forslag om bedriftsbesøg i forbindelse med KU-møde Bedriftsbesøg ved Ringkøbing var informativt. Noget tilsvarende kunne med fordel prioriteres i 2026, hvis der er et specifikt emne eller tema, som man kan tage en konkret drøftelse omkring. SGAV overvejer gerne

forslaget, hvis der er et konkret emne – måske til maj- mødet. Alle KU-medlemmer bedes komme med input på næste møde.

Afhorning af enkelt dyr

SGAV bekræfter, at der skal søges om tilladelse på bagkant, hvis det har været nødvendigt at afhorne akut.

L&F oplyser at udfasning for afhorning drøftes i branchen. Man starter med krydsningsdyr fra 1. januar 2026. Udfasning af andre dyr følger efter, f.eks. Holstein (pollede tyre) – det er sværere for RDM og Jersey. SGAV har sat udredning for afhorning på arbejdsprogram til AU. Der bliver spurgt ind til, hvad grundlaget er for den bestilling? Branchen har bestilt udredning fra Viking og SEGES ift., hvad det betyder for avlen. SGAV undersøger nærmere og har efterfølgende delt indholdet af bestillingen til AU med L&F.

Hvordan har økologien det?

L&F oplever at økologiske besætninger har tjent færre penge end IØ og derfor er det svært at være ideologisk. Bøvlet er ikke pengene værd. SGAV spørger, om økologien bliver bremset af kontrol og regler? Der svares, at det afhænger af produktionsgruppen: ægproducenterne vil ud, men ”må” ikke. Mælkeproducenterne går ud pga. økonomi, ikke administration. Hvis der er ordentlig afsætning og økonomi, så er der kun luksusproblemer tilbage. SGAV spørger hvor tærsklen ligger for at lægge om?

Der svares, at det er afsætningen, der styrer. Naturmælk efterspørger leverandører. Arla er sluppet af med en del af deres økologer. Der er områder, hvor der mangler økologer. Dem der har regenerativt landbrug burde også bare lægge om. Men planteproducenterne tjener ikke flere penge end IØ.

Der konkluderes, at hvis der er marked og efterspørgsel, så skal de nok lægge om. Ingen tvivl om det.

Pileflis til reduktion af ammoniak i luften i stalde

L&F er i gang med at undersøge om pileflis har potentiale til at sænke ammoniakindhold i luften og vil i den forbindelse gerne vide hvilke målere, der anvendes af kontrollen. SGAV sender navnet på ammoniakmåleren til LH. Dette er gjort.

En stor tak

Marianne Bisgaard er en af de økologikontrollører, der er blevet omroket til Jordfordeling. Dette møde var derfor Mariannes sidste i en årelang række af møder.

Kontaktudvalgsmøder i 2026:

Forslag til datoer (onsdage)

4. februar 2026 (virtuelt)

6. maj 2026 (fysisk)

26. august 2026 (virtuelt)

4. november 2026 (fysisk)